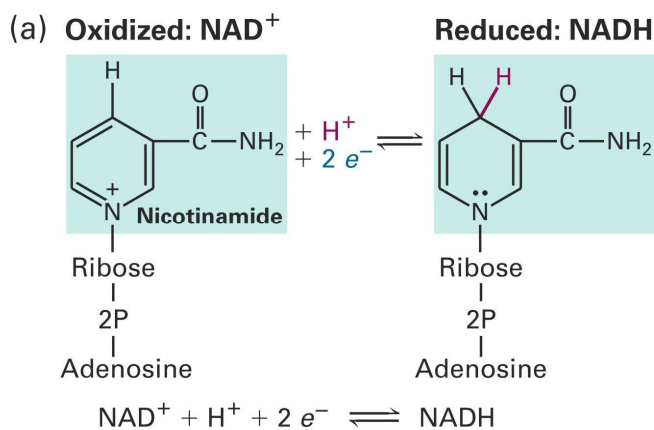

Koenzim regenerálás

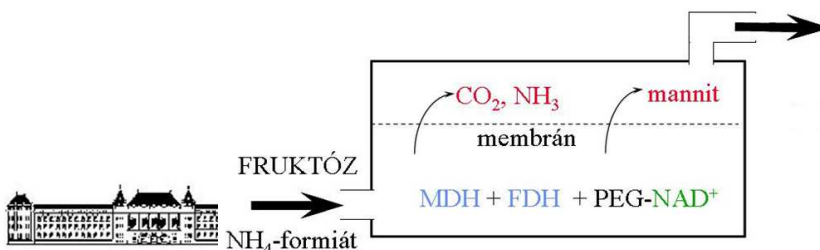
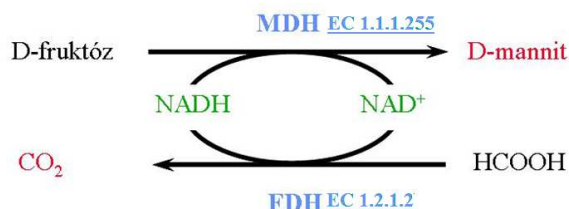
Sok enzim reakcióhoz sztöchiometrikus mennyiségű kosubsztrátra van szükség. Leggyakrabban ez NAD vagy NADP. Ezek olyan drága anyagok, hogy nem éri meg szubsztrátként beadagolni → célszerű regenerálni, sokszor felhasználni.

nszék

Kapcsolt rendszer - egy termék

A regenerálás során keletkező CO₂ elmegy a rendszerből, nem kell elválasztani. Az enzimeket és a PEG-NAD-ot UF membránnal tartják vissza. Mannit dehidrogenáz + formiát dehidrogenáz

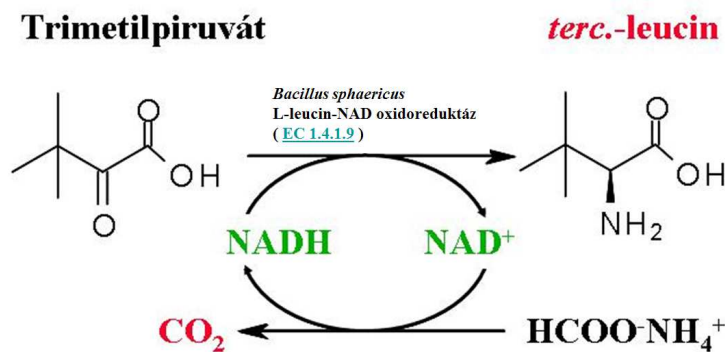

Tanszék

2

Kapcsolt rendszer - egy termék

L-Leu termelése ketosavból L-leucin-dehidrogenázzal. A segédreakció ~irreverzibilis ($K = 15.000$). A CO_2 -ot kikeverik, a szakaszos végén az enzimeket ultraszűréssel nyerik vissza.

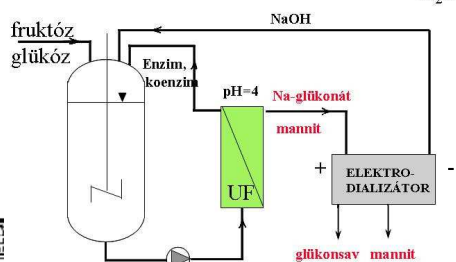
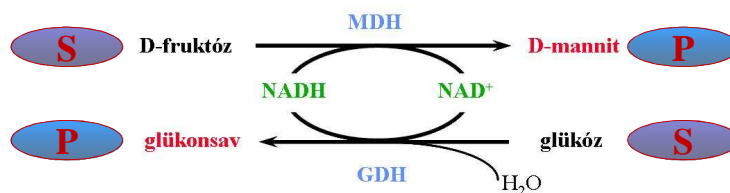
Trimetil-piruvát 500 mmol/l
 NAD⁺ 0,2 mmol/l
 Tartózk. Idő 4 h
 Konverzió 93%
 Produktivitás 366g/L.nap

3

Kapcsolt rendszer - két termék

Az izocukorból két hasznos termék is előállítható önfenntartó kör-folyamattal. Elválasztás: kationcserélő membránnal (visszatartja az enzimeket és a koenzimet, átengedi a termékeket). Ezeket elektrodialízissel választják el. Mannit dehidrogenáz + glükóz-oxidáz

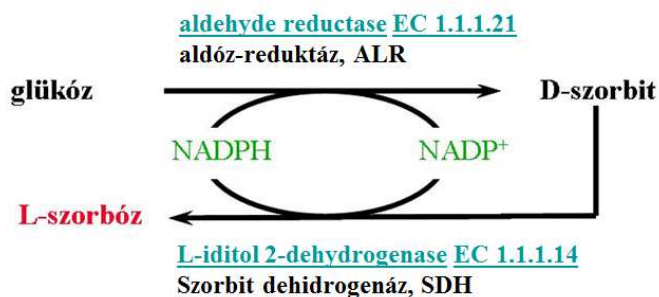

4

y Tanszék

Regenerálás konszekutív reakcióval

Két egymást követő, azonos koenzimű, de ellentétes irányú redox reakció összekapcsolható a koenzimeken keresztül:
 (v.ö.: aszkorbinsav szintézis)

A membrán reaktorban mindig van NADPH veszteség, ezért →

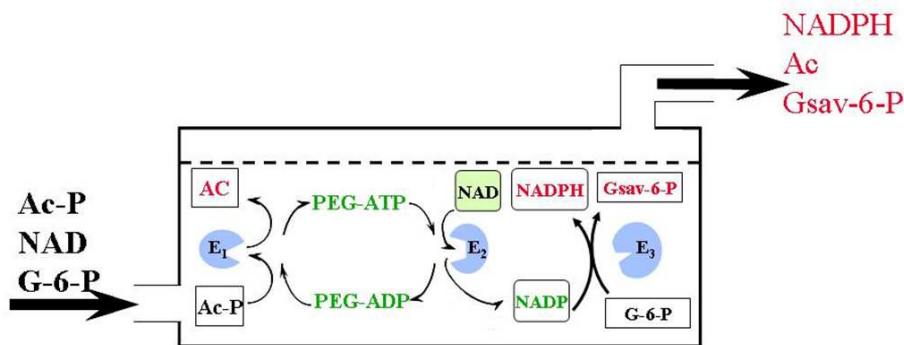

BME Alkalmazott Biotechnológia és Élelmiszertudomány Tanszék

5

Eljárás NADPH előállítására

Az olcsóbb NAD-ból három enzimes reakcióban NADP-t lehet előállítani. A membrán visszatartja az enzimeket és a PEG-ATP-t, a kis molekulák kilépnek.

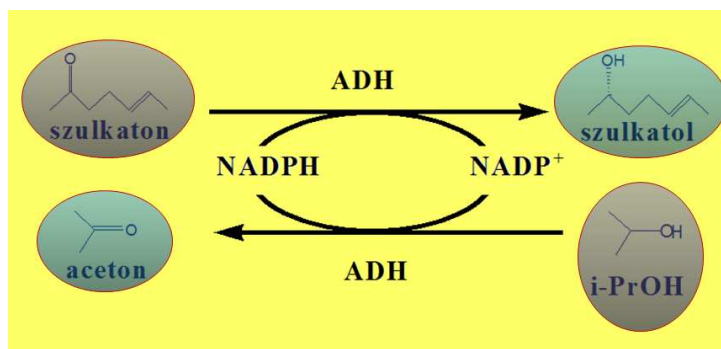
E₁:acetát-kináz (EC 2.7.2.1)
 E₂:NAD-kináz (EC 2.7.1.23)
 E₃:G-6P-dehidrogenáz (EC 1.1.1.49)

6

Egy enzim - két szubsztrát

A regenerálás megoldható ugyanazzal az enzimmel is (alkohol-dehidrogenáz).

Prelog szabály!

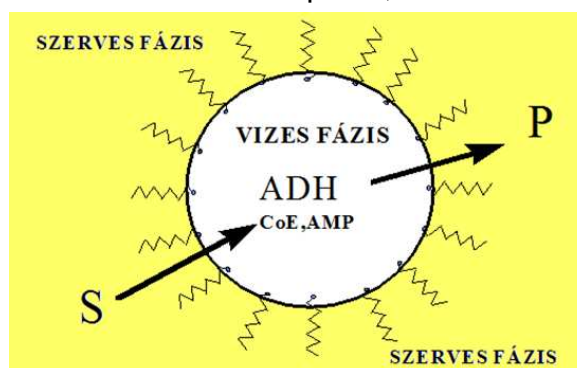

BME Alkalmazott Biotechnológia és Élelmiszertudomány Tanszék

7

Szulkaton redukció

A reakció UF membrán helyett reverz miscella rendszerben (v/o típusú emulzió, felületaktív anyagokkal stabilizálva) megy. A vizes fázisban vannak az enzimek és koenzimek, a szerves fázisban S és P. Ezek oldhatósága vizesben ~4 g/l. az acetone és iPrOH megoszlik a két fázis között. A reakció pH=7,3-nél ~irreverzibilis.

BME Alkalmazott Biotechnológia és Élelmiszertudomány Tanszék

8

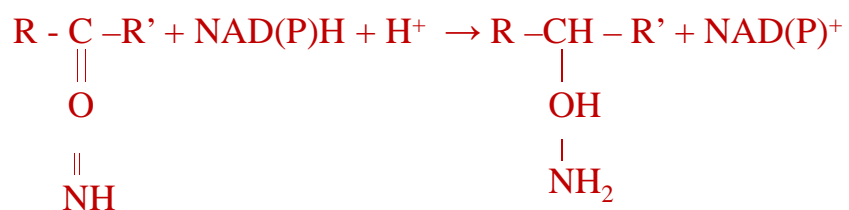

BIM SB
2001

Ismétlés: királis redukciók

Prokirális vegyület

Királis vegyület

Ketonok, ketosavak $\longrightarrow$ Alkohol
Iminek, iminosavak $\longrightarrow$ Aminosav

Ezeket célszerű koenzim regenerálással működtetni!

BME Alkalmazott Biotechnológia és Élelmiszertudomány Tanszék

11